ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Рудяшка Владислава Сергійовича «Діагностика та терапія за поєднаної патології печінки та нирок у собак», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 21 Ветеринарія за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина

Актуальність теми дисертації. В сучасних умовах значну увагу як практикуючих лікарів ветеринарної медицини, так і науковців, привертає стан здоров'я та добробут дрібних свійських тварин. Одним з найважливіших представників тваринного світу для людини були та залишаються тварини виду *Canis familiaris* (пес свійський). Собаки завжди відігравали важливу роль у житті та розвитку людства, як у минулому, так і в умовах сучасного урбанізованого суспільства. Цим тваринам належить вагоме господарське значення (охоронна служба, рятувальні, пошукові роботи, розмінування території, собаки-поводирі), важлива функція тварини-компаньйона, що втілюється вагомою психологічною підтримкою людини за складної соціальної та політичної ситуації як в Україні, так і за її межами.

Утримання собаки вимагає від власника значної уваги щодо підтримання її здоров'я та добробуту з урахуванням фізіологічних особливостей, годівлі, а також надання періодичного своєчасного ветеринарного огляду та допомоги.

Серед захворювань дрібних домашніх тварин, до яких належать і собаки, значне місце обіймають внутрішні хвороби, вивченню яких приділяють увагу багато сучасних як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Впровадження у практичну ветеринарну діяльність порівняно нових інформативних методів досліджень, зокрема, ультрасонографії, комп'ютерної томографії, разом із удосконаленням лабораторної діагностики, відкриває нові можливості для вивчення перебігу ряду захворювань.

Особливе місце у внутрішній незаразній патології собак належить хворобам печінки та нирок. Порушення функцій цих органів супроводжують цілий ряд інфекційних, паразитарних захворювань, а також вони можуть розвиватися внаслідок неповноцінної годівлі, утримання або як вторинні процеси. За різними даними, хвороби печінки становлять понад 30 %, а хвороби органів сечової системи – понад 6 %.

У науковій літературі можна знайти достатню кількість публікацій з питань етіології, діагностування, профілактики захворювань печінки та нирок у собак, а також лікування хворих тварин. Основна увага зосереджена на вивченні запальних та дистрофічних процесів у печінці, що виникають через неповноцінну годівлю, або вторинно. При цьому, залишаються невисвітленими питання поширення окремих захворювань печінки, а також недостатньо описана патологія нирок, що розвивається за різних хвороб гепатобіліарної системи.

Отже, вивчення поширення та видів поєднаної патології печінки та нирок у собак у м. Полтава, сезонної та вікової сприйнятливості, клінічних симптомів, гематологічних та біохімічних показників сироватки крові, змін у сечі,

результатів інструментальних досліджень, а також питань лікування хворих тварин, є актуальним.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дисертаційна робота є частиною науково-дослідної роботи кафедри терапії імені професора П. І. Локеса Полтавського державного аграрного університету «Внутрішня незаразна патологія у свійських та екзотичних тварин (етіологія, патогенез, діагностика, лікування, профілактика)», номер державної реєстрації 0123U101581, 2023–2033 рр.).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Автором самостійно проведено аналіз першоджерел наукової літератури з напряму досліджень. Виконано відбір матеріалу та його дослідження за всіма методиками. Отримані результати статистично оброблені та узагальнені. Сформульовано висновки та практичні пропозиції виробництву. Вибір теми та напрямів досліджень дисертаційної роботи проведено спільно з науковим керівником. Низку виробничих і лабораторних експериментів дисертантом проведено спільно з науковцями, які є співавторами окремих публікацій, що включені до списку робіт, виконаних за темою дисертації.

Обсяг і структура роботи та її методичний рівень. Дисертаційна робота складається з вступу, огляду літератури і вибору напрямків дослідження, вибору напрямів досліджень, матеріалів та методів виконання роботи, результатів досліджень, аналізу та узагальнення результатів досліджень, висновків та пропозицій виробництву, списку використаних джерел і 9 додатків. Роботу викладено на 122 сторінках комп'ютерного тексту, ілюстровано 20 рисунками і 9 таблицями. Список використаних джерел включає 180 найменувань, у тому числі 155 – латиницею. Огляд літератури написаний автором логічно і послідовно. Зазначимо, що результати експериментів та висновки багатьох дослідників, що вивчали ці питання, ґрунтовно проаналізовані й лаконічно викладені. В кінці цього розділу автор надав висновки. Отже, огляд літератури викладений на достатньому науковому та методичному рівнях. Знання проблеми є важливою підставою того, що структура роботи, методичні підходи, експерименти і їх подальший аналіз взаємопов'язані та цілком обґрунтовані.

Дотримуючись методичної й логічної послідовності, дисертант розробив схеми проведення експериментальних досліджень за участю свійських собаках. У цьому розділі описано основні методики досліджень, які є як сучасними, так і класичними. Це дало можливість автору отримати об'єктивний науковий матеріал. Проведено наступні дослідження: клініко-діагностичні (огляд, пальпація, перкусія, аускультація, термометрія), лабораторні (гематологічні, біохімічні), статистичні, що сприяє глибокому розкриттю основних положень дисертації і свідчить про продуману концепцію роботи.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, не викликає сумніву. Обґрунтованість експериментальних даних підтверджується використанням сучасних методів досліджень, достатньою кількістю виконаних досліджень. Матеріали та методи досліджень, що використані здобувачем для вирішення поставлених завдань, відповідають меті роботи і дають можливість одержати обґрунтовані дані. Результати досліджень

опрацьовані статистично, зведені у таблиці, діаграми, узагальнені та детально опрацьовані.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і пропозицій виробництву дисертації та її вірогідність підтверджується:

– високим методичним рівнем поставлених експериментів, логічністю та послідовністю виконання серій досліджень;

– достатньою для одержання вірогідних даних кількістю тварин, які були залучені до експериментів;

– математичною обробкою одержаних результатів, що дало можливість встановити їх вірогідність.

Отже, на основі вищенаведеного, робимо висновок, що ступінь достовірності й обґрунтованості отриманих результатів та запропонованих автором висновків і пропозицій виробництву, які випливають з результатів досліджень, є достатньо високим.

Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Вперше досліджено поширення та визначено види поєднаної патології печінки та нирок у свійських собак у м. Полтава. Вперше проведено комплексну діагностику різних видів поєднаної патології печінки та нирок у свійських собак з використанням клінічних, лабораторних та інструментальних методів досліджень. Вперше теоретично обґрунтовано та практично доведено особливості взаємозв'язку функціональних порушень печінки та нирок у собак за різних видів поєднаної патології цих органів. Визначено інформативність результатів біохімічних досліджень сироватки крові – активності аланінової (АлАТ) та аспарагінової (АсАТ) амінотрансфераз, лужної фосфатази (ЛФ), гамаглутамінтранспептидази (ГГТП), вмісту креатиніну та сечовини, концентрації симетричного диметиларгініну (SDMA). Встановлено комплекс ультрасонографічних змін печінки та нирок, що свідчать про поєднаний перебіг захворювання з урахванням варіації патології. Вперше запропоновано, теоретично обґрунтовано та практично апробовано схему лікування собак за поєднаної патології печінки та нирок, з використанням інфузійної терапії (Стерофундін), гепатопротекторів (Гепакс, Гепатіале Форте Едвансд), нефропротекторів (Пронефра, Леспедол), протиблювотної (Нівоміт), антианемічної (Аранесп) та вітамінотерапії. Встановлено її позитивний вплив на динаміку гематологічних і біохімічних показників та зменшення ультрасонографічних ознак ураження печінки та нирок.

Наукову новизну дисертаційної роботи підтверджено патентом України на корисну модель: «Спосіб постановки периферичного внутрішньовенного катетеру у собак і котів» № 163495 (2026 р.).

Практичне значення результатів дослідження. Отримані результати розширюють і доповнюють сучасні дані щодо поширення, клінічного перебігу, результатів лабораторних та інструментальних досліджень за поєднаної патології печінки та нирок у свійських собак, інформативності гематологічних, біохімічних та спеціальних ультрасонографічних маркерів поєднаної патології печінки та нирок, а також ефективності комплексного лікування хворих собак.

Матеріали дисертаційної роботи увійшли до «Рекомендацій з діагностики поєднаної патології печінки та нирок у собак», затверджених радою з якості

вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 15 червня 2026 р.) та колегією Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 2 від 17 липня 2026 р.).

Результати експериментальних наукових досліджень знайшли застосування у навчальній та науковій роботі на факультетах ветеринарної медицини таких закладів вищої освіти України, як Полтавський державний аграрний університет, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Ґжицького, Поліський національний університет, Білоцерківський національний аграрний університет, Дніпровський державний аграрно-економічний університет.

Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. За результатами дисертаційної роботи опубліковано 11 наукових праць, у тому числі: 5 статей в фахових наукових виданнях України (3 з яких одноосібно), 4 тези наукових доповідей, одні методичні рекомендації та один патент на корисну модель України.

Список праць, опубліковані за темою дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Публікації у фахових виданнях України категорії Б

1. Кравченко С. О., Сугак А. О., Канівець Н. С., Дмитренко Н. І., Бурда Т. Л., Кулинич С. М., **Рудяшко В. С.** Застосування пробіотика Комбіфлор при дисбактеріозі кишечника у домашніх собак та котів. *Scientific Progress and Innovations*. 2025. № 28 (2). С. 152–157. https://doi.org/10.31210/spi2025.28.02.23 *(Здобувач провів клінічні дослідження і лікування хворих тварин та підготував статтю до публікації).*

2. Рудяшко В. С. Зміни властивостей сечі у собак із поєднаним захворюванням печінки та нирок. *Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2025. № 27 (119). С. 203–207. https://doi.org/10.32718/nvlvet11928

3. Рудяшко В. С. Ультрасонографічні показники нирок при поєднанній патології печінки та нирок у собак. *Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок та Інституту біології тварин*. 2025. № 26 (2). С. 216–221. https://doi.org/10.36359/scivp.2025-26-2.25

4. Рудяшко В. С. Поширення поєднаної патології печінки та нирок у собак у місті Полтава. *Scientific Progress and Innovations*. 2025. № 28 (3). С. 272–276. https://doi.org/10.31210/spi2025.28.03.42

5. Кравченко С. О., **Рудяшко В. С.**. Клінічний та гематологічний статус собак із комбінованою патологією печінки та нирок. *Scientific Progress and Innovations*. 2025. № 28 (4). С. 178–182. https://doi.org/10.31210/spi2025.28.04.28 *(Здобувач провів клінічні дослідження, відбір крові за патології печінки та нирок у собак та підготував статтю до публікації).*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Кравченко С. О., Канівець Н. С., **Рудяшко В. С.** Клініко-лабораторні ознаки гепатопатії за ХХН у собак. *Наукові читання 2025. Ветеринарна медицина і біорізноманіття в цифрову епоху: інновації, діагностика, захист. Матеріали XII щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, аспірантів та магістрів, присвячена Дню науки в Україні (20 травня 2025, м. Житомир)*. Житомир, 2025 С. 83–85. *(Здобувач провів клінічне дослідження, здійснив відбір матеріалу для лабораторних досліджень собак за гепатопатії та підготував тези до публікації).*

7. **Рудяшко В. С.**, Кравченко С. О., Канівець Н. С., Бурда Т. Л. Патологія печінки та нирок у свійських собак м. Полтава. *Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах Євроінтеграції. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (16–17 жовтня 2025, м. Одеса)*. Одеса, 2025. С. 46–47. *(Здобувач провів літературний пошук щодо патологія печінки і нирок у собак та підготував тези до публікації).*

8. **Рудяшко В. С.**, Канівець Н. С., Шелудько А. О. Дослідження сечі собак за хвороб печінки та нирок. *Актуальні аспекти внутрішньої патології тварин: виклики, досвід, інновації, перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН, Заслуженого працівника ветеринарної медицини України Левченка Володимира Івановича (6–7 листопада, 2025, м. Біла Церква)*. Біла церква, 2025. С. 99–101. *(Здобувач провів відбір сечі, підготував тези до публікації).*

9. Рудяшко В. С. Ультразвукова діагностика патології печінки у собак. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (22–23 жовтня 2025, м. Полтава*). Полтава, 2025. С. 104–105.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

10. **Рудяшко В. С.**, Кравченко С. О., Канівець Н. С. Рекомендації з діагностики поєднаної патології печінки та нирок у собак. Полтава : ПДАУ, 2026. 29 с. *(Здобувач проаналізував наукову літературу, провів дослідження та підготував матеріали для методичних рекомендацій).*

11. Канівець Н. С., Кравченко С. О., Бурда Т. Л., Дмитренко Н. І., **Рудяшко В. С.**, Зарицький С. М., Дев'ятко О. С., Каришева Л. П., Сіренко О. В. Спосіб постановки периферичного внутрішньовенного катетеру у собак і котів : пат. 163495 Україна A61D1/00 A61D07/00 F61M25/02. № u 202506006; заявл. 3.12.2025 ; опубл. 1.07.2026, Бюл. № 26. *(Здобувач підготував матеріал для опису корисної моделі).*

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Експериментальна частина роботи проводилась з урахуванням «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах», схвалених на Національному конгресі з біоетики (Київ, 2001) із дотриманням міжнародних вимог Європейської конвенції «Про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1986) (висновок біоетичної експертизи від 29.06.2026 р. протокол № 2 D/II.).

Дотримання принципів академічної доброчесності. У представленій дисертаційній роботі не виявлено академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Дисертація є завершеною науковою роботою, а одержані результати, важливі для науковців з діагностики та терапії тварин та мають практичне значення для фахівців з ветеринарної медицини.

Робота виконана повністю самостійно без залучення технологій ШІ. Наукові положення, результати, емпіричні дані та висновки є виключно власним інтелектуальним внеском здобувача.

Висновок

Дисертаційна робота Рудяшка Владислава Сергійовича за темою: «Діагностика та терапія за поєднаної патології печінки та нирок у собак» оформлена згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та МОН України від 31.05.2019 р. № 759 (зі змінам і доповненнями), є завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю обраної теми, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, рівнем і обсягом виконаних досліджень, повністю відповідає вимогам, що передбачені Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінам і доповненнями), і рекомендована до проведення публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 21 Ветеринарія за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

Рішення прийняте відкритим голосуванням:
за – 20
проти – 0
утримались – 0.

Голова засідання:
доктор ветеринарних наук, професор,
завідувач кафедри паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи
Полтавського державного
аграрного університету Віталій МЕЛЬНИЧУК

Секретар засідання:
доктор філософії, завідувач навчально-наукової
лабораторії кафедри паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи
Полтавського державного
аграрного університету Олександр ДОЛГІН

«10» вересня 2026 р.

ЗАВІРЯЮ
Начальник відділу кадрів Полтавського державного аграрного університету
Олена ОВЧАРУК